

Jelentés a gyerekjogokról

TE HOGY LÁTOD?

Milyen jogaid vannak?

Milyennek látják őket a gyerekek?

Mit kell tenni az ENSZ szerint?

**Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány
2020**

HINTALOVON
Gyermekjogi Alapítvány

MIRŐL LESZ SZÓ?

MILYEN JOGAID VANNAK GYEREKKÉNT?

- Megismerheted, hogy mit kell biztosítani az államnak és a szüleidnek ahhoz, hogy biztonságban legyél, fejlődhes, és része legyél a társadalomnak.
- A gyermekjogokat az ENSZ Gyermekjogi egyezménye sorolja fel.
- Magyarország 1991-ben tett ígéretet a betartásukról.
- Mindenkit megilletnek, aki nem múlt még el 18 éves.

MIT GONDOLTAK RÓLUK A GYEREKEK 2019-BEN?

- Közel 5300 gyerek véleményét gyűjtöttük össze arról, hogy milyen Magyarországon gyerekeknek lenni.
- Egy online kérdőívet készítettünk, amit 2018 novembere és 2019 márciusa között lehetett kitölteni.
- 7 témában mondták el a gyerekek a véleményüket: oktatás, részvétel, biztonság, esélyegyenlőség, család, egészség, jövő.
- A kampány neve az volt, hogy „Te hogy látod?”.
- Az eredményeket az ENSZ-nek (Egyesült Nemzetek Szervezete) és a döntéshozóknak is bemutattuk.

MIT KELL TENNI ÉRTÜK AZ ENSZ SZERINT?

- Az ENSZ öt évente vizsgálja, mit kell még tenni a gyermekjogokért Magyarországon.
- 2020-ban egy listát készítettek erről az államnak.
- Ismerd meg az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának ajánlásait!

SZÁMÍT A VÉLEMÉNYED?

JOGOD VAN RÉSZT VENNI A TÉGED ÉRINTŐ KÉRDÉSEKBEN

- Minden téged érintő ügyben jogod van elmondani a véleményed.
- A felnőtteknek meg kell hallgatniuk téged, és meg kell fontolniuk, amit mondtál.
- Az iskolában, otthon, orvosnál, rendőrségen, bíróságon vagy akár a diákparlamentben is.

A GYEREKEK TÖBB BELESZÓLÁST SZERETNÉNEK

- 10-ből 8 gyerek azt mondta, hogy otthon a családi döntéseknél figyelembe veszik a véleményét.
- Az iskolában viszont már csak a gyerekek fele érezte ugyanezt.
- A helyi országos ügyekkel kapcsolatban már csak a gyerekek negyede gondolta, hogy számít a véleménye. Pedig a gyerekek több beleszólást szeretnének az őket érintő kormányzati kérdésekbe. Ez szerintük a 2. legfontosabb dolog a jövőjükkel illetően.

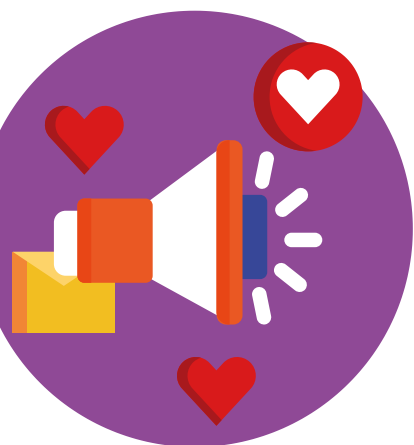
LEGYEN OLYAN HELY, AHOL ELMONDHATOD A VÉLEMÉNYED

- Az ENSZ felhívta az állam figyelmét arra, hogy a gyerekek elmondhassák a véleményüket a döntéshozóknak, főleg azokban a témákban, amik a legjobban aggasztják őket. Kiemelte a gyerekek meghallgatásának fontosságát az őket érintő eljárásokban.
- Legyenek olyan szervezetek, amik képviselik a gyerekek érdekeit: diákönkormányzatok, diáktanácsok és diákparlament. Fontos, hogy ezekben a szervezetekben a gyerekek vezető tisztségeket is betölthessenek.

SZÁMÍT A VÉLEMÉNYED?

JOGOD VAN TÜNTETNI

- Jogod van a szólásszabadsághoz, tehát a nyilvánosság előtt is elmondhatod a véleményedet és az ötleteidet, ha tiszteletben tartasz közben másokat.
- Jogod van békés tüntetéseken részt venni, de észben kell tartani, hogy ez nem sértheti az állam biztonságát, a közbiztonságot vagy más emberek jogait.

NINCS MINDENKINEK JÓ TAPASZTALATA RÓLA

- A gyerekek felének volt jó tapasztalata vagy pozitív véleménye az utóbbi évek diáktüntetéseiről.
- Azok, akik negatívan beszéltek ezekről, nem hisznek a sikerességükben, vagy félnek attól, hogy valamilyen bajuk, problémájuk származik abból, ha tüntetni mennek.

SENKI SEM BÁNTHAT AZÉRT, MERT RÉSZT VETTÉL EGY TÜNTETÉSEN

- A Bizottság hangsúlyozta, hogy minden gyereknek joga van tüntetéseken részt venni anélkül, hogy emiatt bármilyen negatív következményt kelljen megtapasztalnia.
- A politikusokat figyelmeztette arra, hogy a gyerekek nem használhatóak fel semmilyen politikai célra vagy politikai kampányban.

Tudj meg többet a tüntetésekről:

<https://yelon.hu/2019/09/09/mire-figyelj-ha-tuntetesre-mesz/>

SZÁMÍT A VÉLEMÉNYED?

JOGOD VAN A MEGFELELŐ TÁJÉKOZTATÁSHOZ

- Jogod van ahhoz, hogy a tévéből, internetről, könyvekből stb. információt szerezz.
- A felnőtteknek segíteniük kell abban, hogy olyan információkhoz juss, amiket megértesz, és nem károsak.

KÉTSZER ANNYIAN HALLANAK A KÖTELESSÉGEIKRŐL, MINT A JOGAIKRÓL

- A legtöbb gyerek (84%) fontosnak tartotta, hogy képen legyen a legfrissebb hírekkel és eseményekkel, azonban közülük sokan hiába próbálnak tájékozódni, nehézségekbe ütköznek (45%), vagy nem is értik, hogy miről van szó (4%).
- Vannak olyan gyerekek is, akik azt mondták, nem érdeklik őket a hírek (12%).
- 10-ből 8 gyerek hall a kötelességeiről otthon vagy az iskolában, a jogairól pedig csak 10-ből 4 gyerekekkel beszélnek.
- Kevés gyerekekkel beszélnek arról, hogy mit tegyenek, ha bántják őket: otthon a gyerekek 60%-a, az iskolában pedig csak 38%-uk hall erről.
- Az online biztonságról 10-ből 4 gyerekekkel nem beszélnek a suliban, pedig ott erről több szó esik, mint otthon, ahol 10-ből 5 gyerek nem hall erről.

A SZÜLŐK IS ISMERJÉK AZ ONLINE VILÁGOT

- A Bizottság felhívta a figyelmet arra, hogy minden gyerek számára érthető információt kell biztosítani.
- Különösen oda kell figyelni arra, hogy a gyerekek és a szüleik is tanuljanak az online biztonságról.

FELKÉSZÍT A SULI A JÖVŐRE?

JOGOD VAN A MINŐSÉGI OKTATÁSHOZ

- Az óvoda és az iskola célja, hogy a készségeidet és más képességeidet erősítse, fejlessze a személyiségedet, és ehhez adjon ismereteket.
- Az iskolának fel kell készítenie minden gyereket arra, hogy békésen és felelősségteljesen élhessen.

3-BÓL 1 GYEREK ÉRZI HASZNOSNAK, AMIT TANUL

- A gyerekek számára az egyik legfontosabb az oktatás minősége.
- 3-ból 1 gyerek gondolta úgy, hogy sok hasznos dolgot tanul az iskolájában.
- A gyerekek fele tartotta az iskoláját egy vidám helynek.
- Minden 5. gyerek szerint sok a zaklatás és a bántalmazás az iskolájában.
- Aki jól érezte magát az iskolában, a tananyagról is pozitívabban gondolkodott.

BIZTONSÁGOS ISKOLÁKAT, 18 ÉVES KORIG!

- 2012 óta csak 16 éves koráig köteles valaki iskolába járni, ezért megnőtt azoknak a gyerekeknek a száma, akik hamar abbahagyták a tanulást. Az ENSZ most elsősorban velük foglalkozott a jelentésben.
- Felhívta Magyarország figyelmét, hogy állítsák vissza tankötelezettség korhatárát.
- Lépéseket kért azért, hogy az iskolában a gyerekek biztonságban legyenek.

FELKÉSZÍT A SULI A JÖVŐRE?

JOGOD VAN PIHENNI ÉS JÁTSZANI

A felnőtteknek támogatniuk kell abban, hogy a szabadidőben kulturális, művészeti vagy sportfoglalkozásokon vehess részt.

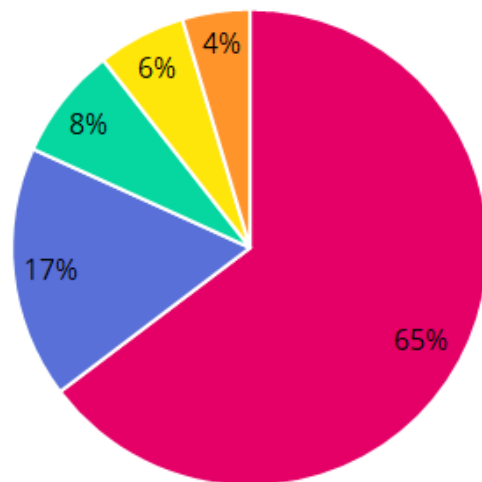
3-BÓL 1 GYEREK NEM VESZ RÉSZT SZABADIDŐS PROGRAMON

- Minden 3. gyerek nem tud sportolni, zenélni vagy más szabadidős programon részt venni.
- Ebben a legnagyobb akadály, hogy nincs rá elég idejük (17%), a családjának nincs elég pénze, vagy nincs rá lehetőség ott, ahol lakik (8%).

TANTERV BEN IS BIZTOSÍTANI KELL A SPORTOLÁST

Az ENSZ felhívta a figyelmet arra, hogy minden gyereknek joga van a szabadidőhöz. Az államnak a tanterven keresztül kell biztosítania, hogy minden gyerek hozzáférhessen különböző szabadidős tevékenységekhez.

Részt veszel iskolán kívüli tevékenységekben, mint például sport, zene, színház?

- Igen, vagy van a suliban lehetőség
- Nem, mert nincs rá időm
- Nem mert nincs rá lehetőség vagy pénz
- Nem, mert nem érdekel
- Nem, egyéb okokból

BIZTONSÁGBAN ÉRZED MAGAD?

SENKINEK NEM SZABAD MEGÜTNIE VAGY MÁS MÓDON BÁNTANIA TÉGED

- Az erőszaknak a legenyhébb formáját sem nézi el a törvény.
- Meg kell védeni a szexuális bántalmazástól és zaklatástól, attól, hogy az interneten vagy személyesen zaklassanak, megalázzanak.
- A felnőtteknek óvnia kell mindenféle erőszaktól, bántalmazástól, elhanyagolástól.

A GYEREKEK AZ INTERNETEN ÉRZIK A LEGKEVÉSBÉ BIZTONSÁGBAN MAGUKAT

- A gyerekek többsége biztonságban érzi magát otthon (97%), az iskolában (78%) vagy a faluban, városban, ahol él (76%). A legkevésbé az interneten érzik magukat biztonságban (63%).
- Olyan felnőttekre van szükségük, akikben megbíznak, akiknek elmondhatják a problémáikat.
- A suliban nagyobb biztonságban éreznék magukat, ha
 - senkivel sem bánnának rosszabbul, mert különbözik a többiektől,
 - több szakember lenne, akihez bizalommal fordulhatnak,
 - megszűnne a zaklatás és a bántalmazás.

MINDEN GYEREK SEGÍTSÉGET TUDJON KÉRNI, HA BÁNTJÁK

- Mindenhol szükség van olyan felnőttekre, akivel a gyerekek megoszthatják a gondjaikat.
- Szigorúan tilos a gyerekeket megütni, és tájékoztatni kell erről mindenkit.
- Az ENSZ több változtatást kért az államtól annak érdekében, hogy ha valaki bántott egy gyereket, és nyomozás is indul emiatt, a meghallgatás során a gyerek biztonságban érezze magát, és segítséget kaphasson abban, hogy jobban legyen.

MILYEN ESÉLYEKKEL INDULSZ?

MINDEN GYEREKNEK UGYANOLYAN JOGAI VANNAK

- Mindegy, hogy fiú vagy lány vagy, milyen színű a bőröd, milyen nyelven beszélsz, milyen a családot, miben hiszel, mit gondolsz, mit követtél el, fogyatékossgal élsz vagy sem, szegény vagy, vagy gazdag – emiatt nem érhet téged hátrány.
- Vannak gyerekek, akiket különösen védeni kell. Ha fogyatékossgal élsz, úgy kell bánni veled, hogy teljes életet élhess, és részt vehess a közösségi életben.

A GYEREKEK FELE ÉREZTE MÁR, HOGY NEM FOGADJÁK EL A TÖBBIEK

- Elsősorban más gyerekek felől érezték azt, hogy nem fogadják el őket. A tanároktól a gyerekek negyede tapasztalt hasonlót, a családjukban ritkábban fordult elő.
- A gyerekek fele érezte azt, hogy neki jobban meg kell küzdeni az álmaiért, mint a társainak.
- A gyerekek leginkább elfogadásra és odafigyelésre vágnak annak érdekében, hogy jobb esélyeik legyenek.

SENKIVEL SE BÁNJANAK MÁSKÉPP!

- Az ENSZ felszólította Magyarországot, hogy tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a nehezebb sorú gyerekeknek is egyenlő esélyeik legyenek.
- Fordítsanak különös figyelmet a roma gyerekek jogainak a védelmére, például arra, hogy ne külön iskolába járjanak, hanem tanuljanak együtt a nem roma gyerekekkel.
- Fontos, hogy Magyarország támogatást nyújtson a fogyatékossgal élő gyerekek családjainak, hogy minden szükséges gondoskodást megkaphassanak otthoni környezetükben.

MILYEN ESÉLYEKKEL INDULSZ?

MINDEN HELYZETBEN JOGOD VAN A GYEREKKORHOZ

- A házasság és a katonaság nem része a gyerekkornak, és ha elkövettél valamit, akkor is elsősorban gyerek vagy, és fontos a fejlődésed, biztonságod.
- Más országokból menekülteként érkező gyerekek ugyanolyan fontosak, őket is ugyanolyan védelem és ugyanazok a jogok illetik meg, mint a magyar gyerekeket.

A GYEREKEK FELE ÁLL POZITÍVAN A MENEKÜLT GYEREKEKHEZ

- Az elmúlt időszakban sok gyereknek kellett elmenekülni a hazájából, ezért sokan érkeztek Európába, így Magyarországra is.
- Felük pozitívan viszonyult hozzájuk. Volt olyan gyerek, aki tanult menekült gyerekekkel egy iskolában, és azt mondta, hogy jó érzés volt ilyen elfogadó környezetben tanulni.
- Volt olyan is, aki negatív dolgokat mondott róluk, de sokan kitértek a válasz elől, és arra hivatkoztak, hogy nem érinti őket a téma, és nem is tudnak róla sokat.

TISZTELJENEK AKKOR IS, HA MENEKÜLT VAGY, VAGY BŰNCSELEKMÉNYT KÖVETTÉL EL

- A Bizottság kiemelte, hogy a határon várakozó gyerekeket se szabad bántani, és számukra is biztosítani kell a tanulást, az orvosi ellátást.
- Be kell tiltani a gyerekházasságot és a gyerekek katonai képzését.
- 14 éves kor alatt a súlyosabb bűncselekmények esetén se lehessen elítélni a gyerekeket.
- Ne kerülhessenek börtönbe kisebb értékű lopásért vagy más szabálysértésért.
- Az elzáráson kívül más módja is van a felelősségre vonásnak, alkalmazzák ezeket.
- Fontos, hogy a olyan bírók és jogászok foglalkozzanak ezekkel az esetekkel, akik ismerik a gyerekeket.

ELÉG IDŐT TÖLTESZ A CSALÁDODDAL?

A SZÜLEIDNEK, CSALÁDODNAK GONDOSKODNI KELL RÓLAD

- A neveléskor azt kell tenniük, ami neked a legjobb, és figyelembe kell venniük, hogy hol tartasz az önállóságban.
- Senki sem szakíthat el a szüleidtől. Ez azt jelenti, hogy egy gyereket csak akkor lehet kiemelni a családjából, ha ez az ő érdekében feltétlenül szükséges (pl. bántják vagy nem törődnek vele). Ilyenkor különösen védeni kell őt.

A GYEREKEK KEVESEBB MINT A FELE ELÉGEDETT A CSALÁDJÁVAL TÖLTÖTT IDŐVEL

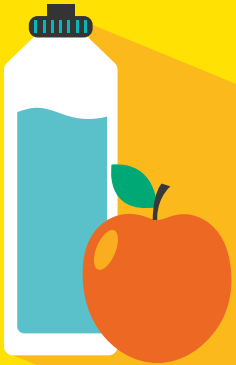
- Minden 4. gyerek azért nem tud eleget lenni a családjával, mert a szülei sokat dolgoznak.
- Sokaknál az a probléma, hogy nem élnek együtt.

GONDOSKODJON AZ ÁLLAM AZOKRÓL A GYEREKEKRŐL, AKIK NEM A SAJÁT CSALÁDJUKKAL ÉLNEK

- Vannak olyan gyerekek, akik nem élhetnek a családjukban, mert ott nincs olyan felnőtt, aki megfelelően gondoskodna róluk. Őket nevelőszülők nevelik, vagy olyan intézményekben laknak, ahol más hasonló helyzetben levő gyerekek vannak. Az ENSZ a jelentésében főleg az ő helyzetükkel foglalkozott.
- Nagyon fontos, hogy a gyerekek csakis akkor éljenek külön a családjuktól, ha ott nincsenek biztonságban, vagy ha nem kapják meg a fejlődésükhöz szükséges törődést.
- Ők ne nagy intézetekben lakjanak, hanem nevelőszülők gondoskodjanak róluk.

EGÉSZSÉGES VAGY?

JOGOD VAN AZ EGÉSZSÉGES ÉLETHEZ

- Fontos, hogy egészséges ételekhez juss, és úgy gondozzanak, hogy ne legyél beteg.
- Ha megbetegedsz, orvosi ellátást és gyógyszereket kell kapnod.

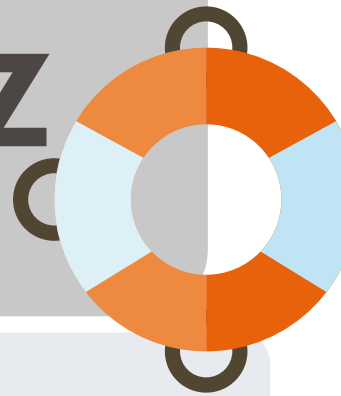
MINDEN 3. GYEREK ELÉGEDETLEN VOLT AZ ORVOSI ELLÁTÁSSAL

- Szinte minden gyerek hozzáfért az orvosi ellátáshoz.
- Fontosnak tartották az orvos viselkedését, hogy mennyire figyeltek oda rájuk, és mennyire vették komolyan a problémájukat.
- 10-ből 4 gyereknek volt szüksége segítségre lelki, mentális problémák, drogok vagy alkohol miatt.
- Nekik csak a felük kért segítséget, mert nem tudták, mit csináljanak, szégyellték magukat, vagy nem volt olyan hely, ahova fordulhattak volna.
- A gyerekek kicsit több mint felével beszéltek otthon vagy az iskolában is a drogokról és az alkoholról (60%).
- A szexről még ritkábban: az iskolában csak 40%-ukkal, otthon 47%-ukkal.

JOB B ELLÁTÁST KELL BIZTOSÍTANI, AHOVÁ BIZALOMMAL LEHET FORDULNI

- Az ENSZ felhívta a figyelmet arra, hogy az egészségügyben dolgozó felnőtteknek bizalmas és biztonságos légkört kell teremteniük a gyerekek számára.
- Ne kelljen szülői beleegyezés se a nőgyógyászati vizsgálatokhoz, se a pszichológus igénybevételéhez, és mindenki számára legyenek elérhetőek.
- Segíteni kell, hogy kevesebb gyerek használjon drogokat, vagy váljon függővé. Őket támogatni kell a gyógyulásban.
- A szexuális felvilágosítást az iskolai tananyag részévé kell tenni, hogy a gyerekeknek megfelelő ismereteik legyenek, így elkerülhető legyen például a korai teherbe esés.

HOVA FORDULHATSZ SEGÍTSÉGÉRT?

Ha vészhelyzetben vagy:

- Ha **vészhelyzet** van, veszélyben vagy, akkor hívd a **112-t** orvosi vagy rendőri segítségért!

Ha valakivel beszélnél, tanács kell:

- Ha **problémákkal küzdesz**, szeretnél megbeszélni valamit, vagy esetleg veszélyben érzed magad, hívd a **Kék Vonal** gyermek **lelkisegélyvonalát!** Ingyenesen és név nélkül tudod hívni éjjel-nappal. Tel.: **116-111, 116-000**
- Ha az **érzéseidről, problémáidról** beszélgetnél valakivel, aki meghallgat, akkor hívd az ingyenes **Lelki Elsősegély** hívószámot hétköznapokon 17 és 21 óra között! Tel.: **137-00**
- A személyes kérdéseidet felteheted **testről, lélekről, szexualitásról** névtelenül a **Yelon chaten** keresztül: **www.yelon.hu**
- Ha a **drogokkal** kapcsolatban lelki vagy jogi segítségre, tájékoztatásra van szükséged, vagy valaki másnak szeretnél segíteni, ingyenesen hívhatod a **Drog Stop segélyvonalát** hétfőn és szerdán 10-15 óra között, kedden és csütörtökön 10-18 óra között. Tel.: **13-770**
- Ha **szexuális orientációval, nemi identitással** kapcsolatos nehézségeid vannak (identitásválság, önellfogadási problémák, párkapcsolati gondok, nehézségek mások elfogadó készségével kapcsolatban stb.), akkor a **Háttér Társasághoz** fordulhatsz segítségért **telefonon** mindennap 18 és 23 óra között. Tel.: **137-37**

Ha jogi tanácsra van szükséged:

- Ha például egy iskola, a rendőrség, kórház, gyermekvédelmi szolgálat stb. vagy annak egy dolgozója téged nem hallgat meg, megaláz, bánt, vagy valamilyen más módon **megsérti a jogaidat**, akkor kérheted az **ombudsman** ingyenes segítségét: **www.ajbh.hu/panasz-benyujtasa**
- Bármilyen kérdéssel, problémával tudsz a **Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány** Gyermekjogi Központjához fordulni, legyen szó otthoni vagy válással kapcsolatos, iskolai, szexuális vagy bántalmazásos kérdésről.
- Ha bármikor megkülönböztetés ért téged, valaki **bántott**, vagy valamelyik szülőd lett **erőszak** áldozta, és emiatt **jogi segítségre** van szükséged, fordulhatsz a **Patent Egyesülethez** is: **http://www.patent.org.hu/**

HOVA FORDULHATSZ SEGÍTSÉGÉRT?

Ha bántottak/erőszak ért téged vagy a környezetben valakit:

- Ha családon belüli vagy párkapcsolaton belüli **erőszak, prostitúció** vagy **emberkereskedelem** áldozata vagy, vagy esetleg ismersz olyat, akit ilyen módon bántalmaztak, ingyenesen hívhatod az **Országos Kríziskezelő Információs Szolgálat (OKISZ) segélyvonalát**. Éjjel-nappal fogadják a hívásokat. Tel: **+36 80 205 520**
- Ha bármikor **lánként megkülönböztetés** ért téged, vagy ha családon belüli **erőszak** áldozata vagy, vagy esetleg ismersz olyat, akit bántalmaztak a családján belül, a **Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen (NANE) Egyesület segélyvonalát** ingyenesen és névtelenül tudod hívni minden este 18 és 22 óra között. Tel: **+36 80 505 101**

Gyermekjóléti Szolgálat:

- Bármilyen családi jellegű problémával fordulhatsz hozzájuk. Felkeresheted őket akkor is, ha azt érzed, hogy esetleg nem érzed magadat biztonságban a családban, vagy veszélyeztetve vagy. Ha beírod a keresőbe a lakóhelyed nevét, és hogy „gyermekjóléti szolgálat”, akkor megtalálod azt a szolgálatot, ami nálatok működik, vagy hívd a tudakozót!

Családsegítő/Családtámogató Központ:

- Ha azt érzed, hogy a családot nagyon nehéz és komoly problémákkal küzd, amit ti magatok családon belül nem tudtok megoldani, vagy a család válsághelyzetben van, és úgy gondolod, hogy jól jönne a külső, szakmai segítség, fordulhatsz hozzájuk.
- A gyermekjóléti szolgálat és a családsegítő sok esetben egy helyen működik. Ha beírod a keresőbe a lakóhelyed (városod, kerületed stb.) nevét és azt, hogy „családsegítő”, akkor megtalálod, hogy nálatok hol van a családsegítő, vagy ha a tudakozót hívod, ott is tudnak segíteni.

Az iskolában megtalálható segítség:

- Bármilyen iskolai vagy családi problémával megkeresheted a gyermekvédelmi felelőst vagy az iskolai szociális munkást.
- Bármilyen személyes, iskolai, családi vagy egyéb problémával felkeresheted az iskolapszichológust.
- Bármilyen egészségügyi problémád vagy kérdésed van, amiről többet szeretnél tudni (pl. fogamzásgátlástól, valamilyen fertőző betegségről stb.), akkor nyugodtan fordulhatsz az iskolai védőnőhöz.

Tudj meg többet a jogaidról és az ENSZ gyermekjogi munkájáról!

www.yelon.hu

www.instagram.hu/gyermekjogi_kovetek

www.hintalovon.hu/tehogylatod

Készítette:

Palotay Lilla

Balogh Karolina

Németh Barbara

Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány
2020

HINTALOVON
Gyermekjogi Alapítvány